

Forbedringspotensial i boligen

Nedenfor er utdrag fra rapporten "Fra Barriere til Innovasjon" som beskriver problemområder og forbedringspotensialet som grunnlag for utviklingsprosjekter.

Prosjektområdene er:

Åpne og lukke inngangsdør

Det kan være et innovasjonsprosjekt dersom man går utenom standard nøkkelløsninger og inkluderer betydelig teknisk utvikling i tillegg til designjobben. Det kan også dreie seg om redesign av nøkler og nøkkelhull slik de er idag.

Åpne vindu og terrassedør

Det kan bli et prosjekt som omhandler hele åpne- og lukkesekvensen. Dersom man ønsker å være mindre visjonær er det store muligheter for forbedringer med redesign av håndtak og håndbetjente mekanismer.

Tallerken, bestikk og glass

Det er et redesignprosjekt. Det finnes ikke kulturelle beveggrunner til å finne på helt nye løsninger her. Vi må respektere tradisjoner rundt matbordet. Prosjektet gir store muligheter og utfordringer i å lage inkluderende, brukbare og attraktive produkter som ikke stigmatiserer brukerne. Det finnes mange hjelpemidler på markedet som er uknusbare, ergonomiske, forhindrer søling osv. Men disse produktene ser ut som hjelpemidler og også mennesker med funksjonssvikt ønsker å kunne spise middag med pent bestikk.

Hvitevarer (komfyr)

Barrierene med hvitevarer generelt og komfyrer spesielt er multiple og uavdekkede. Det er et klart behov for en grundigere studie av aktivitet relatert til matlaging osv., før problemområder defineres mer presist. Investeringskostnadene til et så komplisert produkt vil og må være høye. På den andre siden kan det oppnås virkelig store forbedringer som i sin tur kan gi muligheter for eksport. Prosjektet vil kreve involvering av mange typer brukere og vil måtte innebære studier av bruksmønsteret. Det bør være et godt potensial i det å tilby en ovn som er lett å betjene. De fleste nyvinninger på markedet er av teknisk art og ofte også dyre.

Hus for alle

Undersøkelsene ga klare svar om at det ofte er boligen i seg selv som er den aller største barrieren. Boligens arkitektur og de produktene som er faste inne i boligen; dører, dørhåndtak, vinduer, terskler, stikkontakter og -støpsler, belysning, gelendre, trapper osv. Barrierene oppstår i krysningpunktet mellom alle disse produktene og organiseringen av dem:

Sensorisk:

Flere av delproblemene oppstår fordi trenden innen flere grener av produktutvikling, design og interørdesign har vært at ting ikke skal synes. Elektriske paneler, lysbrytere, støpsler og håndtak skal alle gå i ett med resten av interiøret.

Motorisk:

Det å kunne bevege seg frem og tilbake i eget hus er noe som blir vanskeligere ettersom man blir eldre eller ufør. Klok plassering og utforming av skapløsninger er et av mange områder som kan forbedres. Særlig baderom er viktig å gjøre tilgjengelige. De aller fleste har et sterkt ønske om å være totalt selvhjulpne i denne intime sonen.

Kognitivt:

For noen kan det være vanskelig å huske å skru av ovner og lys, eller låse døren etter seg.

Renhold

Å holde rent og vaske oppleves tungvint av de aller fleste. Det ligger i aktivitetens natur. Derfor finnes det også mange mer eller mindre gode løsninger på markedet (Swiffer osv). Utfordringen ligger i å finne en helhetlig god løsning for alt renhold i hjemmet og gjøre det gjennomførbart for alle. Hjemmeundersøkelsene viste at de fleste lar ektemaken eller vaskehjelpen gjøre rent dersom de selv har en funksjonsnedsettelse. Renholdsindustrien kunne trenge elitebrukere til å teste ut eksisterende produkter for å sjekke om det er unødvendige barrierer i dem. Om de f.eks er pakket inn i emballasje som er vanskelig å

åpne.

Dusj

Barrierer relatert til dusj har flere sider. En svært stor barriere for mange er badekaret. Når det er borte gjenstår imidlertid en rekke utfordringer. Det finnes mange hjelpemidler for dusjing og det er et tegn på at mye ikke fungerer optimalt.

Sensorisk

Synshemming er ikke det største problemet i dusjen. Man føler seg frem til riktig temperatur og synshemmede er ofte så organiserte at de vet hvor shampo osv. er.

Motorisk

De fleste barrierene i dusjen er av motorisk art. Flere grupper har ulike problemer og behov. Barn når gjerne ikke opp til dusjhodet for å regulere det, rullestolbrukere trenger god plass, eldre vil ha en stolløsning, revmatikere kan synes blandebatteriet er hardt å betjene og flatene kan være glatte. De fleste kvinner har irritert seg over hvor upraktisk det er å barbere leggene i dusjen og er man stiv i nakken er det vanskelig å regulere retningen på dusjhodet. Komme seg inn og ut av våt dusj kan også oppleves farefullt.

Emballasje

Skal man gå over til nye emballaseløsninger krever dette store investeringer. Som regel kan man løse mange problemer med redesign. Prosessen omkring brukerinvolvering bør imidlertid være omfattende. Det er mange ulike elitebrukere som er berørt og problemstillingene er ofte mangesidige. For høye volum må produksjonskostnadene per enhet holdes så lave som mulig. Omfanget er enormt når det gjelder emballasje. Det er mange problemstillinger å ta tak i. Å løse disse er viktig for å gi folk tilbake mer av egen selvstendighet, og bygge sterke relasjoner til attraktive kundegrupper. Utfordringen ligger i å bevare emballasjens andre funksjoner (merkevare, appell) i en innovasjons- eller redesignprosess.

Stikkontakter og støpsler

Mest sannsynlig vil dette utarte seg som et redesignprosjekt der man med mindre grep søker å øke tilgjengeligheten. Dernest bør en del av prosjektet være en veiledning til entreprenører om hvor i hus stikkontakter bør plasseres for å gjøre dem mer tilgjengelige. Kanskje kan det settes igang et prosjekt for en kjøkkenprodusent slik at det kan tilbys kjøkkenmøbler med støpsler innen rekkevidde for alle. Problemet er at stikkontakter slik de er idag er utformet etter standarder. Det andre problemet er at stikkontakten er festet til de elektriske apparatene og at man derfor er avhengig av at hver enkelt produsent selv tar ansvar for å eventuelt bruke en ny type. Det er mulig at dette prosjektet i første omgang vil bestå av en kartlegging for å finne ut av hva som kan gjøres på forskjellige nivåer.

Designstudio: Kjøkken

På lik linje som med prosjektet Bolig for Alle kan man gjøre et studioprosjekt som resulterer i et fullskala Kjøkken for Alle. Det er stor opphopning av store og små barrierer på kjøkkenet og det utøves en stor variasjon av aktiviteter som ofte krever høy grad av funksjonsevne. Det er gjort mange studier og funksjonsanalyser av kjøkken tidligere. Poenget er å samle gode løsninger og sette dem ut i virkelighet.

Transportere mat

Å transportere mat uten å søle og miste ting i gulvet er vanskelig for mange. Problemene rammer såvel barn som ikke har nok koordinasjon som personer med parkinson eller svaksynte som mister den visuelle kontrollen. Samtidig er dette en barriere man møter hver eneste dag. Det vil kreve dyktighet og kreativitet for å finne en brukbar, inkluderende og attraktiv løsning.

Regulerbar arbeidsbenk

Regulerbar arbeidsbenk er definert som et aktuelt delprosjekt i arbeidet med å bygge et "Kjøkken for alle". Høye personer får vondt i ryggen av å måtte bøye seg nedover. Lave personer og barn får dårlig grep om arbeidsredskaper slik at tilberedning av mat blir vanskelig. Ofte lever høye og lave mennesker i samme hus. Løsningen må være enkel å betjene for alle.

Bilderamme

Å henge bilderammer på veggen er et eksempel på små barrierer som kan kreve at noen trenger hjelp til å utføre dem. For å henge en bilderamme på veggen må man ofte sikte inn på en spiker som man ikke ser fordi rammen skygger for. Samtidig får man dårligere grep om rammen ettersom man lener den mot veggen. Her trenges en kreativ, enkel og billig løsning.

Ta kontakt med prosjektleder [Onny Eikhaug](#) dersom du ønsker mer informasjon om prosjektene.

